

MAGÁNTISZTVISELŐK

LAPJA

ELŐFIZETÉSI DIJ: EGY ÉVRE
18.000 K, FÉLÉVRE 9000 K.
TELEFON: J. 150-07, J. 150-09

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ-
HIVATAL: BUDAPEST, IV.
KERÜLET, ESKÜ-TÉR 5. SZÁM

V. (XXXII) ÉVF. 5. SZÁM.

MEGJELENIK HAVONKÉNT EGYSZER

BUDAPEST, 1924 május 1

Májusi üdvözet.

Bizonytalanul, félve dugja ki aranyos tésztét a firmamentum szürke felhőtakarója mögül az éltető, virágszírázó Nap. Sápadt emberek gondterhelt arcát glóriázza körül egy-egy bágyadt sugarával. És elsodálkodik a Nap, mert ennyi szomorúságot, ennyi szenvedést réges-régen nem látott. Pedig ez a Nap világította be Egyiptom pusztáit, ahol rabszolgák téglát hordtak és ahol piramisok, vérből és velőből, könnyből és nyomorból összehordott gulák emelkedtek az Égnek. És látta a római cirkuszokat, ahol egy hitnek vallói mártírhalált szenvedtek és vérszomjas cészárok tartották feléjük leszorított hüvelykjüket: *recipe ferrum!* És látta a keresztshadak szörnyű dúlását, fölperzselt országokat, látott Bertalanéjet, harmincéves háborút, látta az öreg Nap és elfelejtett mosolyogni: de ma, ma sirva dugta vissza fejét a felhők komor takarója mögé.

Tíz évvel ezelőtt lábbal tapostatott az Ige: ne öl! és tíz év óta nem tudott betelni a vérfolyam, nem tudott kiapadni a könnytenger. A kardok nem tudtak kaszákká visszaegyenyedni, a betű, amelynek az Életet kellene tanítania, a Halál nyomorult eselédje és a szántóföldeken ott díszelnekedik a lövészárok, tátongó sebé a megcsúfolt Földnek örök vád: ti akartátok!

Nem: mi nem akartuk! Világ dolgozóit, a mi napunkon, ezen a szomorú, kétségbeesett május elsején tegyük bizonyossá: mi nem akartuk. Nem akartuk és nem akarjuk, hogy a gyermekeket az Élet helyett halni tanítsák! Nem akartuk és nem akarjuk, hogy asszonyok özvegyé, gyermekek árvákká váljanak.

Nem, ezerszer is nem akarjuk és mert vérrünk minden csöppje eleven tiltakozás a vérkijöntése ellen, ez a május a mi nagy és elszánt tiltakozásunk májusává avatódik. A világ proletariátusának megszentelt napja ez esztendőben külön jelentőségűvé magasztosul: *soha többé háborút!*

Es ne legyen lesújtó, ha a mi szűk kis körünk, parányi sziget a Munka nagy, emberi közösséggel összefogott tengerében csak némán, csak hallgatva ünnepel. Nincs emberi hatalom, erőszak és kényszer, amely a fejlődés útját el tudná rekeszteni. Évtizedek körgörgetegét hiába rakják a Haladás folyama elé. A folyam elsöpri a köveket és a vízcsöppnek mindegy lehet, hogy ő vagy sors-társai futniak-e be a szent, nagy Oceánba!

Bágyadt a napsugár, elnyeli a felhők komor firmamentuma. De a Tél dermesztő hidege enged, a rög alól kicsirázik a hallelujás, elpusztíthatatlan Élet.

Szomorú embertestvérek, világ dolgozóinak legárvább csapata, magyar munkások, emeljék föl bizva csüggedt fejüket. Május, a nagy összedobbanás hónapja ide is elküldi egyszer éltető melegét.

Es lézen egy május, amikor kásza lesz újból a kadból, életre tanít a megbecstelenített Betű, amikor harsány életkedvünk fogja vidámitani a mezőket, a gyárakat, az irodák hombarait.

Es lesznek egykor tavaszesték
Es Tűz lesz egykor majd a Tűz
Es hisznek, mernek, látnak akkor,
Kiket nehéz lánc összefűz.
Nézz a Holnapba áhitattal,
Jövő-hites legyen bús arcod,
Új májusra, szent Tavaszra
Megharcolod bizton a harcód.

Nyílt levél

a magyar nemzetgyűléshez!

A dolgozó középosztály, a szellemi munkásság feszült figyelme kíséri a nemzetgyűlés tanácskozásait. Emlékeztünkben van a jelenlegi pénzügyminiszter ur intése, hogy a szanalási akció operatív beavatkozás, amely a társadalomnak egyszer egyik, másszor másik rétegét érinti majd fájdalmasan. Az operatőrrel nem vitatkozunk, azonban

a beteg magyar társadalom egyik legjobban legyengült osztálya, a magántisztviselők nevében

rá kell mutatnunk arra, hogy *ugyanaz az operáció, melyet a jól táplált, erőteljes szervezet kibír, az elszárgult, vértelen organizmus számára végzetes lehet.*

Az államháztartás egyensúlyának helyreállítása s az ujjáépítés ezzel kapcsolatos gyakorlati kísérletei csak akkor vezethetnek kellő eredményre,

ha a rideg pénzügyi szempontok mellett szóhoz jutnak a szociális megfontolások is,

hiszen köztudomású, hogy a háború kitörésének pillanatától a mai napig a terhek egyenlőtlenül oszlottak meg, az áldozatok hozatala aránytalan és igazságtalan volt. A háborúnak és az összeomlásnak vannak sérültjei, vannak rokkantjai, vannak elesettjei és vannak — hasznélvezői. A legelemibb szociális igazság azt követeli, hogy

a terhek kirovását előzze meg a teherviselőképesség helyreállítása.

Az ország ujjáépítésével kapcsolatban áldozzanak végre azok is, akik mindig mindent menteni tudtak, ellenben fokozott kiméletben, védelemben, sőt intézményes államhatalmi támogatásban részesítendő

az ipar, kereskedelem, bank- és biztosítási szakma szellemi munkásrétege,

melynek vagyona nem volt, értékeket nem konzerválhatott, ellenben a nyomorral vivott sok esztendő meddő küzdelmében immár teljesen letört, kimerült és lerongyolódott.

A magyar törvényhozás régi adósa a magántisztviselőknek. Két évtizeden keresztül nem vettek tudomást róla, hogy a gazdasági fejlődés nyomában egy százézer főnyi szellemi munkásréteg alakult ki az országban, melynek helyzete szabályozatlan, jogviszonyai rendezetlenek, nyugdíja nincs és teljesen szabad prédája a változó konjunkturáknak és a munkaadók szeszélyeinek.

A multnak ezek a mulasztásai bosszulják most meg magukat, amikor a középosztály megmentését hirdető szép jelszavak gunyos cáfolataként, egyrészt a gazdasági válság, másrészt a köztisztviselők létszámcsökkentésének veszedelemi törnek a védtelen magántisztviselőkre.

Tudják-e az ország törvényhozói, hogy a magántisztviselők a békében 200—800 aranykoronát kerestek havonta, ma pedig 30—200 aranykorona között mozog a fizetésük?

Tudják-e az ország törvényhozói, hogy 6 heti, vagy 3 havi felmondással a magántisztviselőt bármikor az uccára lehet tenni és senki a világon nem törődik azzal, boldogul-e, vagy éhen pusztul?

Tudják-e az ország törvényhozói, hogy a magántisztviselőnek nincsen törvényben biztosított agkori nyugdíja, a vállalati magánpénztárak pedig néhány száz vagy néhány ezer papirkorona nyugdíjat fizetnek vissza havonta az aranykoronában levont nyugdíjjárulék ellenében?

Tudják-e az ország törvényhozói, hogy a magántisztviselőnek nincsen biztosított előmenetele, meghatározott fizetési minimuma, hanem a munkáltató kénye-kedvétől függ megélhetése?

Tudják-e az ország törvényhozói, hogy Magyarország megcsönkítésének szerencsétlen áldozatait a „felesleges” szellemi munkások mind erre a pályára

tódnak, ahol csak a nyomorgók számát szaporítják és a béreket szorítják még lejjebb?

Ha tudja ezt a törvényhozás: segítsen rajtunk!

A pénzintézetek, iparvállalatok, magáncégek, biztosító intézetek egyre-másra bocsátják el alkalmazottaikat, a munkanélküliség oly arányokban bontakozik ki, amilyenre öt esztendő óta nem volt példa. Még egy-két hónap s ha segítség nem jön, az éhező, elkeseredett szellemi munkások jajsavától lesz hangos az ország, az intelligens koldusok raja árasztja majd el az uccákat.

Ha meg akarja ezt akadályozni a törvényhozás: segítsen rajtunk! Egy sürgős rendelet, egy pótlás a fölhatalmazási javaslatban — és százezernyi dolgos ember, gondterhes családapa sorsa enyhítve van.

A békére való átmenet megkönnyítése, az elbocsátandó köztisztviselők jövődjének megóvása, a magánvállalatok hivatalnokainak védelme és megnyugtatósa érdekében mondja ki a törvényhozás a következőket:

1. A fölmondási idő és a végkielégítési igény 1924. évi április hó 15-től további intézkedésig az eddiginek (1910/1920. M. E. számú rendelet) kétszeresére emeltetik;
2. az önhibájukon kívül munkanélkülivé vált tisztviselők munkanélküliségükben részesítendők;
3. a biztosító intézetek és a magánvállalati nyugdíjpénztárak kötelezetteknek 1924 január hó 1-től kezdődő érvénnyel a biztosítási és nyugdíjigények valorizált kielégítésére;
4. a nemzetgyűlés a fizetési minimumot kezdő tisztviselőknél évi 800—, gyakorlottaknál 1500—, vezető tisztviselőknél 2400— aranykoronában állapítja meg;
5. a munkáltatók és alkalmazottak között fölmerülő bérdifferenciák elintézésére béregyeztető bizottságok állítanak fel;

Tisztelettel kérjük a magyar törvényhozás összes tagjait: ne tekintsek ezt az ügyet pártkérdésnek. Ez egy nagy és értékes, szenvedő és lehanyaglott társadalmi réteg élet-halálproblémája. Hallgassák meg bajait és cselekedjenek szociális érzésük és emberi szívük sugallata szerint.

Budapest, 1924 április hó.

Kiváló tisztelettel

Magyarországi Magántisztviselők Szövetsége

Baján Gyula s. k. Kertész Miklós s. k.
alelnök főtájtár

Pénzügyintézetek Tisztviselői Országos Egyesülete

Erdős Antal s. k. Tóth Andor s. k.
elnök főtájtár

Biztosítási Tisztviselők Országos Szövetsége

Fehér József s. k.
elnök

Ezt a körlevelet eljuttattuk a nemzetgyűlés valamennyi tagján kívül az illetékes minisztereknek, valamint a sajtó képviselőihez is. Azt akartuk, hogy álláspontunkat a főváros közönsége is ismerje meg s ezért falragasz útján kívántunk követeléseinknek hangot adni. Buzáth alpolgármester ur a kurzus nagyobb dícsőségére e plakát kiragasztását megtiltotta. A fővárosi hirdetési üzem nyilván arra szolgál, hogy általa a tömegnyomor szerényen és szeliden jelentkezze hangjait elfojtani lehessen. Köszönjük ezt a fővárosi vezetőségének, köszönjük azon tisztviselőtömegek nevében, amelyek védelmére indítottak öt esztendeje irtó hadjáratot.

A harc persze ezért változatlan erővel folyik tovább. Az államhatalom meg nem értése, a hivatalok packázásai nem állíthatnak meg utunkon, amerre igazunkon kívül nyomorunk is hajt! A memorandumban foglalt követelések akcióprogramunk sulypontját teszik és osztályunk megmentését csak annyiban remélhetjük, amennyiben ezeknek érvényt tudunk szerezni.

A Ferenc József-kórház.

mint a magánalkalmazottak egyetlen szociális intézménye, amely hivatva lenne a kötelekbe tartozó tagok egészségügyét minél intenzívebben és a legmesszebbmenően szolgálni, az autonómia hiánya következtében immár a züllés olyan fokig jutott, hogy maga az intézmény is nagyon sürgős szanalásra szorul. Azonnali intézkedéseket várunk illetékesek részéről, mert azok a hihetetlen állapotok, amelyek a kórház betegellátásában, orvosi kezelésében, a pénztárt igénybevevő kartársaink ügyének adminisztrálásában fönnállanak, tovább már nem tűrhetők.

A kórház rendszeres statisztikát nem ad ki sem a tagok számára, sem a megbetegedési és halálozási esetekről, továbbá az egyes betegségek tartamáról nemek szerint s így (rendes időközi elszámolást sem ad) a tagokat teljes tájékoztatásában tartja. Nem tudjuk, hogy a kórház igazgatósága saját használatára készít-e megfelelő statisztikai táblázatokat, annyit azonban következtetnünk lehet, hogy ha ilyen statisztikával rendelkezik is, azt nem használja föl a tagokkal szemben fönnálló törvényes és alapszabályszerű kötelezettségeinek teljesítésére.

Minden statisztika nélkül is megállapítható, hogy a folyton fokozódó türelhetlen nyomorúság és kedvezőtlen fizetési és munkaviszonyok

mellett a megbetegedési arányszám hatalmasan fölcsúszott, annyira, hogy egyes szakokon a háborúelőtti állapottal szemben speciális hivatászerű megbetegedések alakultak ki. Pontosan nem tudjuk, de becslésünk szerint a taglétszám most is körülbelül a háborúelőtti taglétszámmal felel meg. Mi következik a föntiekből? Egy nagyon elszomorító jelenség. A megbetegedések olyan tömeget produkálta a drágaság nyomában járó elképesztő nyomorúság és nélkülözés, amellyel a kórház megbirkózni a szó betűszerinti értelmében abszolút képtelenség bizonnyul. Hiába volt minden todozás, iroda- és gyógyszer-tárhelyezés, nagy anyagi áldozat. Alapvető rendszerváltozás nélkül a kórház nem tudja a reá hátruló s mindinkább fokozódó munkát ellátni, a betegeket és gyógyulást keresőket megfelelően kielégíteni.

Megkísérjük vázolni, hogy milyenek az állapotok a kurzus Ferenc József-kórházban. A belgyógyászaton délelőtt 9—10-ig lenne a rendelés, de már reggel 8 órakor várnak betegek a rendelés megkezdésére. Később aztán oly torlódás áll be, hogy a két orvos minden igyekezete mellett is olyan túlekedés keletkezik, amely nem egyszer nem éppen épületes kirobbanásokban nyer megnyilvánulást.

Hogy az orvosok minden törekvése a betegek kezelését és ellátását illetően csaknem kárba vész, ilyen viszonyok mellett, ez kézenfekvő;

vegyük még tekintetbe azt, hogy a 9—10 óráig tartó rendelés még déli 12 óra után is folyik. Így a belgyógyászaton. De vegyük sorra a többi szakokat. A sebészetben ugyanez az állapot, sőt ha lehet, még rosszabb, mert a betegek még nagyobb tömege várakozik, úgy hogy 10—15-ös turnusokban kerülnek a betegek a váróteremből a rendelészhobába. Jelen sorok írója több ízben tapasztalta, hogy a sebésztanára várók még déli 1 órakor is a váróteremben időznek. A fogászatban uralkodó állapotok minden képzészet meghaladnak. Hogy a reggeli rendelésen állandósult anomáliák megszűntek-e, azt nem tudjuk. Reggel 7 óra előtt áldogáltak betegek az utcán, téli zimankós időben, hogy az ideiglenes sorszám után 1/8 órakor, a váróterembe való beboosztatás után, a hivatalos sorszámot átvegyék. Ha történetesen a beteget rendszeresen kezelő orvos bármely okból nem jön be, a tag — aki csak nagy áldozatok árán kockáztathatja meg a betegség miatti hivatali mulasztást — hiába várakozott, kezelésben nem részesül, mivel, amint említettük, csak az az orvos kezelheti, aki az első alkalommal vizsgálta.

Beszéljünk az urológiáról, az orr-, torok- és gégeszakon való rendelésről? Ezek után talán fölösleges; majdnem mindenütt azonos jelenségek, tünetek észlelhetők. Türelhető állapotok csak a szemészet, fülsészet és talán a nőgyógyászati szakokon találhatók.

A különböző szakokon kívül külön meg kell még emlékeznünk a főorvosi hivatalról is. Nem tehetünk róla, de meg kell állapítanunk, hogy a legtöbb visszasságnak itt van a kuforrása.

Hogy e hivatalban miért van torlódás, miért kell gyakran a lábán alig állni tudó súlyos betegeknek órákig várakozni s miért szükséges a feleknek a szakrendelés után még hosszú ideig idejüket itt tölteni, azt az a körülmény magyarázza meg, hogy minden apró-cseprő, kezelőtiszt munkakörbe vágó ügyet ide utalnak. Fontos az ellenőrzés, nem bíznak talán a rendelőorvosok lelkiismeretességében?

Fürdőjegyek, ludtálpbetétek s fontosabb gyógyászati segédeszközök kiutalása mellett egy csomó apró-cseprő jelentéktelen ügyet a főorvosi hivatal utasítása nélkül nem lehet jogossá tenni. Alapos a gyanunk, hogy ez azért van így, hogy e hivatal félig-meddig színekura jellegét kendőzzék ezzel. Ha nem így van, minek a tagok fölösleges molesztálása a legegyszerűbb adminisztrációs ügyekben.

Tudjuk, hogy e visszás állapotok szülője a kórház autonómiájának jogtalan elkobzása. A biztosított tagoknak azonban szerzett jogaik alapján jussuk van arra, hogy ha becsületos munka mellett csak nyomorgás az osztályrésztük, legalább megbetegedések esetén gondoskodjék róluk az az intézmény, amelynek éppen az a hivatása, hogy beteg tagjai egészségi fogyatkozásait gyógyítsa, munkaképességüket fokozza, hogy azok a nemzeti termelés szolgálatába állítva, az ország ujjáépítésének tényezői közé beilleszkedhessenek.

Éppen az elmondottak alapján a leghatározottabban föl kell emelni szavunkat a kórházi tarthatatlan állapotokkal szemben. Követelnünk kell a tömeges betegségek számára való tekintettel a betegellátás és orvosi rendelések mielőbbi decentralizálását olyan formában, mint az a háború befejezése előtti időben egy második rendelőintézet fölállítása útján történt. Szükséges ezzel kapcsolatban, sőt elmaradhatatlan az összes szakokon az orvosi rendelések újabb rendezése olyképen, hogy a gyermekgyógyászat, röntgen, stb. kivételével az összes ágon esti 8 óráig terjedjenek ki a rendelés.

Tekintettel azon körülményre, hogy a kerületi orvosok kis számuknál fogva nem tudnak megfelelni a rendellenes, nagyszámú betegségek esetek ellátásának, elengedhetetlenül intézkedni kell az orvosok számának sürgős szaporítása iránt.

Ezek olyan halaszthatatlan teendők, oly sürgős intézkedést igénylő hiányok, amelyek elől elzárkózni az alkalmazottak egészsége elleni bűn.

L. I.

Előadásaink.

- Május 8. Dr. Supka Géza: A társadalmi fejlődés szerepe a történelemben.
Május 13. Hevesy Iván: Tut-enkh-amon fáraó sirja. (I. rész. Ekhaton és Tut-enkh-amon kora. Az ásatások története. Az előkamra, a sírkamra és a szarkofág.) *Vetített képekkel.*
Május 15. Dr. Supka Géza: A közgazdasági viszonyok szerepe a történelemben.
Május 20. Hevesy Iván: Tut-enkh-amon fáraó sirja. (II. rész. Az előkamra és a sírkamra művészi és iparművészi kincseinek ismertetése.) *Vetített képekkel.*
Május 22. Dr. Supka Géza: Az egyéniség szerepe a történelemben.
Június 5. Dr. Supka Géza: A történelmi pesszimizmus világszemlélete.

Az előadások mindenkor pontosan este 7 órakor kezdődnek.

Szanálás, gazdasági élet és szociálpolitika.

Az a nemzetközi szervezethez és szolidaritás, amelyet a proletariátus szemére szokás vetni, sokkal céltudatosabban, sokkal egységesebben van meg a harcoló tábor másik oldalán, az államhatalom által támogatott kapitalizmusban. Ennek tudhatjuk be azt, hogy nemzetközi roham indul meg minden szociálpolitikai alkotás ellen egyszerű, hihetetlen javvesztékek és meglevő szociálpolitikai alkotások lebontásáért másrészt és hívják bár az érvet szanálásnak vagy a birodalom válságos helyzetének, a nóta ugyanaz, legföljebb a dudás más és más.

Ily körülmények között kartársaink körében különös érdeklődésre tarthat számot az a cikk, amely az AFA (Allgemeiner Freier Angestell-tenbund) központi közlönyének egyik legutóbbi számában Hoch Guszláv kartárs, német birodalmi képviselő tollából megjelent.

A német munkaügyi és „népjóléti” miniszter a néppárti dr. Brauns a birodalmi gyűlés föl-ozlatása előtt tiltakozott az ellen, hogy a kivételes hatalom adta jogával oly módon élt volna, hogy a szociálpolitikai intézkedéseket lerontotta volna. A miniszter a következőket mondta:

„Valószínűleg senki sem állítja komolyan, hogy a szociálpolitika megengedhetetlen valami, hogy tekintet nélkül a nép inségére és a birodalom válságára mindig ugyanazon, mondhatni örök elvek szerint viendő. Egy virágzó gazdasági élet alapján inkább lehet más szociálpolitikát csinálni, mint olyan gazdasági életben, ahol a legszükségesebb is hiányzik. Mai inségünkben tehát meg kellett szorítani a szociálpolitikát.”

Ezek után általános szolamok következnek a gyöngék védelméről, olyanok, amelyeket felelős politikai helyről minden következmény és következtetés levonása nélkül már hazulról is jól ismerünk.

Pedig ha igaz az, hogy a gazdaságilag gyöngéket óvni és védeni kell, mikor szorul jobban védelemre a leggyöngébb: az alkalmazott, a munkás? Akkor-e, amikor virágzik a gazdasági élet, vagy akkor, amikor válsággal küzd? Vajon nem most leggyöngébb-e a munka a tőkével szemben? Most, amikor háborút veszítettünk, amikor rossz az üzletmenet, elszegényedett a nép, kifosztotta az infláció, kiürültek a szákszervezeti pénztárak és a lakosság gazdasági léte állandó és súlyos rázkódásoknak, ingadozásoknak van kitéve? És éppen most bontjuk le a szociálpolitika épületét? Micsoda ellentmondás!

De erre az eredményre kellett jutnia a munkaügyi miniszternek akkor, ha a szociálpolitikát, mint valami könyöradományt fogja föl, amelyet a virágzó gazdasági élet ad a dolgozóknak, míg a válsággal küzdő gazdasági élet ilyen áldozatokat nem hozhat, mert ez az újáépítést veszélyeztetné! Igazában éppen ellenkezőleg áll a dolog! A gazdasági élet eredménye nemcsak, sőt nem elsősorban a javaktól, hanem az emberi munkaerőtől függ. A gazdasági élet fölépítéséhez elsősorban munkaerőre van szükség! Csak jó teljesítményekkel léphetünk föl a világpiacon konkurenciájá-

ban. Ilyen teljesítmények elérésére pedig olyan munkaerőre van szükség, akik teljes erejüket a termelésnek tudják szentelni. Jó munkaerőket azonban nem tudunk sem kiképezni, sem megtartani, ha ezek a nagytöke kizsákmányolásának ki vannak szolgáltatva, ha egész napjukat munkában töltik, túl fáradva térnek haza s nincs módjuk rá, hogy magukat továbbképezzék, s szabad óráikat családjuknak, gyermekeik nevelésének szenteljék, ha élelmezési gondok gyötrik őket, ha gazdasági problémáik megbeszélésére időt nem áldozhatnak. Hogyan dolgozzék teljes odaadással az az alkalmazott, aki anélkül, hogy magát kellőképp kipihente volna, munkába áll, aki egész idő alatt arra kell, hogy gondoljon, hogy hogyan jut ki felesége a szűkreszabott jövedelemből? Az ilyen még azt sem meri követelni, amit az üzem normális munkafeltételei mellett követelhet, mert fél a munkanélküliség fenyegető rémétől! Ezért csökken az alkalmazottak munkateljesítménye! Az átmenetileg munkanélküli beteg, vagy keresetképtelen alkalmazott nyomora érzeteli következményeit akkor is, ha az alkalmazott munkába lép. Egyesek éltük végéig szenvednek alatta. Hogy érezze azonban magát az alkalmazott, ha tartósan munkanélküli kollégáira tekint, pedig ez a sors őt is fenyegeti, ha az a kétes szerencseje van, hogy magas kort érhet el.

Minél jobban zsákmányolják ki azonban az alkalmazottat és a munkást, annál rosszabbak azok a javak, amelyeket az üzemből előállítanak. Mélyresüllyedt munkásságra nem bízhat a vállalkozó drága gépeket, értékes nyersanyagot, mert nem bánhatik vele elég lelkiismeretesen. Sőt, a jobb munkamódszer is megdől, ha hiányzik a munkás és alkalmazott megfelelő szakértelme. Ehhez járul még, hogy jó néhány üzemvezető mindaddig kerüli a befektetéseket, amíg a nagyobb dologi kiadásokat hosszabb munkaidővel és kisebb bérekkel kiegyenlítheti.

Régi tapasztalati tény az is, hogy a világpiacon nem azok a népek a legteljesítőképesebbek, akiknél a munkásvédelem a legkisebb, ellenkezőleg, azok, akiknél a legkedvezőbb munka- és bérvizonyok vannak. Eppen ezért a mai inség nem ok a szociálpolitikai intézkedések lebontására, ellenkezőleg, arra kellene, hogy ösztönözzön egy igazi népjóléti minisztert, hogy a szociálpolitikai intézkedéseket kiépítse.

Dé az olyan népjóléti miniszter, aki a nagykapitalizmus parancsára a szociálpolitikai alkotás teréről a rombolás terére lépett, nem beszélhet máskép!

Igy azután azt hiszi a miniszter, hogy a mérsékelt helyes középútnak jár. Pedig már óva intették! Nem szociáldemokraták és nem szakszervezeti emberek, hanem Brentano Lujo részéről, aki 50 évvel ezelőtt résztvett a szociálpolitikai alkotás előmozdítására alapított egyesület kezdeményezésében. Most, 80 éves korában visszatérhet egy, a szociálpolitikáért eltöltött küzdelmes élete. És a fiatal, „igen okos” szociálpolitikusok állásfoglalása arra a kijelentésre készíttette, hogy a szociálpolitikát alkotott egyesületekből szociálpolitikacellenes egyesülés lett.

És vegye tudomásul a német népjóléti miniszter, hogy a badeni egyetemek közgazdasági

karának professzorai és magántanárai is kijelentik:

„Vigyázzon a miniszter és ne bontsa le a munkáltatók kedvéért azokat a szociálpolitikai intézkedéseket, amelyek nemzedékek óta biztosították a szociális békét és a munkásságnak a polgársággal való társadalmi és nemzeti egységét. Meggyőződésünk, hogy épp a jelen inségben és a veszített háború mai következményei mellett a szociálpolitika bölcs mérlegelése nélkülözhetetlen előfeltétele annak, hogy minden erőt összefogjunk és vele a hazát fölépítsük.”

A munkásság hangulata a folytonos harcban jut kifejezésre, amelyet — noha a gazdasági viszonyok a legkedvezőtlenebbek — elszánt lelkesedéssel vívnak meg. Mi lesz akkor, ha a gazdasági viszonyok megjavulnak s a munkásság küzdelmeiben jobb eredményekre számíthat! Talán akkor majd belátják az illetékesek, mi az igazi összefüggés a szociálpolitika és a gazdasági élet között.

A terhek nőnek — új áldozatkésztséget kérünk.

Járulékrendeítés és a segélyek újabb megállapítása.

A korona viszonylagos stabilitása idején újabb nagyarányú, szinte elviselhetetlen terhek merednek elénk a szanálással kapcsolatban. A házbéreknek súlyos fölemelése oly terheket zúdít reánk, amelyeket csak a tagjaink fokozottabb áldozatkésztsége mellett tudunk elviselni. Már folyó évi májusban 12 millió korona terhet jelentett csak a helyiségeinknek bérlete. Újabb, nagymértékű megterhelést jelent a világításnak megdrágítása, a postatarifa fölemelése, a lapunk előállítás költségeinek emelkedése, alkalmazottaink fizetésének emelése, stb., stb. Ugy érezzük, hogy nem volna szükséges nagyon nagyarányú a tagdíjak emelésének szükségességét. Nem volna szabad véleményeltérésnek lenni közöttünk abban, hogy erős, teljesítőképes szervezet — amilyent mindnyájan ohajtunk — csakis a tagok anyagi áldozatkésztségen épülhet föl. A szervezet ereibe a tagok áldozatkésztségen keresztül ömlik a tápláló erő és ennek hiányában a szervezet elenyved. Ha, még aránylag fiatal szervezetünk teljesítőképesége irányában jogosult kifogások emelhetők, ugy ennek csak egy oka van, nem áldoztunk eleget anyagiakban, nem munkálkodtunk elég áldozatkészen a szervezetünk megerősítésére. Ha valaki arról beszél, hogy mit nyújt a szervezet, akkor előbb mindig meg kell vizsgálni, hogy mit áldoznak, milyen erőt akumulálnak a tagok a szervezetben, mert csak ez szabhatja meg egy szervezet teljesítőképesége határát. Nem vagyunk magunk sem megelégedve Szövetségünk teljesítőképeségeivel. Olyan szervezetet szeretnénk, amely a tisztességes fizetésekért, munkaviszonyokért, szociálpolitikai védelemért folytatott küzdelemben nagyobb és kézzelfoghatóbb eredményeket tudna elérni, amely állásnélküliség, betegség, rokkantság és az öregség idején határozottabban tudná istápolni tagjait. Olyan szervezetet szeretnénk, amely kényelmet nyújtó,

Tut-enkh-amon sirjának fölfedezése.

Irta: Hevesy Iván.

Felső-Egyiptom Théba nevű fővárosának közelében húzódik el egy szikláshegység, amelyet Egyiptom mostani lakosai, a fellakók arabosan Biban-El-Muluk-nak neveznek. Ennek a hegységnek hosszú völgyében, „A Királyok Völgyében” temették el magukat az ókori Egyiptom uralkodói, a fáraók, kivéve a legregyebb időkben, amikor a birodalom királyai hatalmas gulákat építettek sírhelyül. A fáraósírok tulajdonképpen sok tereméből álló föld alá épített lakások voltak, amelyekbe lehordták az élők összes használati és dísz tárgyait. Az egyiptomiak hite szerint ugyanis a halott más formában tovább élte földi életét, ezért minden földi szükségletéről igyekeztek gondoskodni. Ez a szokás, amely egyébként minden primitív népnél megvan, eredményezte azután azt, hogy az egyiptomi kultúrának és művészetnek annyi pompás emléke tudtunk az évezredek mulását és sértetlen állapotban fennmaradt az utókorra.

A múlt században megindult egyiptomi kutatások sorban föltárták ezeket a fáraósírokat a Királyok Völgyében. És ez a sok sir mégsem tartalmazott olyan nagy anyagot, mint azt várni lehetett volna. Ennek oka az, hogy e sírok legnagyobb részét még az ókorban szervezett rablók kifosztották. A kutatások a század elején még úgy állottak, hogy azt lehetett hinni, hogy völgyben csak nagyon kevés sir rejtőzhet még, amely eddig elkerülte a föltárást. Biztosra veték azonban a kutató tudósok, hogy a Királyok Völgyében kell még lennie Tut-enkh-amon sirjának, aki a 18-ik egyiptomi uralkodó család utolsóelőtti királya volt

és akinek uralkodása Egyiptom történetének aha az érdekes korszakába esik, amelyben a megalázó reformátor fáraónak, IV. Amenophianak eszméivel szemben folyt az ellenforradalmi küzdelem. Papiirus-tekercseken fennmaradt följegyzések azt mutatták, hogy VI. Rhamesst, aki Tut-enkh-amon után jóval későbbben uralkodott, Tut-enkh-amon sirja mellé temették. Ez viszont megadta az utmutatást arra, hogy ezt a sirt hol keressék.

Lord Carnarvon és kitűnő munkatársa, Howard Carter tüzték ki maguk elé a nagy földadatot a háborút megelőző időben: fölfedezni Tut-enkh-amon sirját! Majdnem kilenc esztendei munkájuk maradt eredménytelen, úgy hogy ekkor eltökélték, hogy amennyiben 1923 nyaráig nem találják meg a sirt, abbahagyják a kilitástalannak látszó kutatást. 1922 őszén, november 4-én azonban váratlan fordulat történt. Carter, aki eddig a VI. Rhamesst sir körül bizonyos nagyobb távolságban kutatott, arra számíttva, hogy ezeket a meglehetősen nagyterjedelmű királysírokat nem építették közvetlenül egymás mellé, most kísérletképpen közvetlenül a Rhamesst-sir előtt néhány lépésre kezdett ásni. És ekkor váratlanul előtűnt egy lépcső, amelyet azután még tizenöt követett, lefelé a föld mélyébe. Két napig tartott, amíg a lépcsőnyílást megtisztították a földtől és a sziklatörmelékektől. A tizenhatodik lépcső után egy folyosó kezdődött, amelyben néhány lépés után egy lepcsőszelvény ajtó zárta el a továbbhaladást. Először az ajtó felső része tűnt elő, rajta egy nagy pecsét egy sakálnak és kilenc foglynak a képével, a királyok halottvárosának pecsétje. Carter nem akart egyedül tovább hatolni és táviratban hívta le Egyiptomba az éppen Angliában tartózkodó lord Carnarvont. Késég és remény között várta ezáltal Carter a lord érkezését, mert még min-

dig nem volt bizonyos, hogy csakugyan Tut-enkh-amon sirjára sikerült-e rátalálni. 26-án azután Carnarvonnal folytatták a munkát. És ekkor egészen napvilágra került az ajtó és rajta az alsó részen pecséték Tut-enkh-amon fáraó nevével. A két tudós öröme és izgalma határtalan volt és lázas buzgalommal fogtak a munkához. Ellátoltatták a pecsétet ajtót és megtisztították a teletömött szikladaraboktól az ajtót követő nyolcméteres folyosót. Itt várta őket egy másik pecsétes ajtó. Ennek felső részén óvatosan nyílást ütöttek és a részen kézi villanylámpával bevilágították. Carter elragadtatással kiáltott föl: „Csodálatos dolgokat látok!” Az ajtó mögött egy nyolc méter hosszú szoba volt, telerakva káprázatos kincsek tömegével, amelyek különös, rendetlen össze-visszaságban heverték egymás hegyén-hátán; életnagyságu szobrok, különös állatfejekkel díszített ravatalok, méteres magaságu alabástrom-vázák serege, cédrus- és ébenfaladák festett vagy domborműves oldalakkal, ágvak, trónszékek, diszkocsák és a legkülönbözőbb használati és luxus-tárgyak. Minden gazdagon berakva arany, ezüst és elefántcsont lapokkal és bőkezűen kidíszítve szineskő- és drágaköberakásokkal. Amint Carnarvon és Carter behatoltak ebbe az első terembe, megadódott a magyarázata a szokatlan rendetlenségnek. Az egyik sarokban, a lófejes ravatal alatt a sziklafalon nagy rés látszott: itt hatolhattak be a sirba a rablók, talán már néhány ezer évvel ezelőtt, azonban a sirban valami szerencsés véletlen folytán, csak nagyon kevés kárt tudtak okozni. Az előkamra végén, jobbról és balról egy-egy életnagyságu palotaőr-szobor állott, közöttük a falban egy harmadik ajtó ép pecsétekkel, sértetlenül. A király korporsóját őrző sirkamrába tehát már nem sikerült a rablóknak behatolni.

második otthona lenne tagjainak, ahol sokkal intenzívebb kulturális munkát tudnánk kifejteni, mint amennyire képesek vagyunk ma. Ilyen szervezetet csak a tagoknak nagyobb áldozatkészsége tud megteremteni, amint az erős és teljesítőképes munkásszervezeteket is a tagoknak hosszú éveken át tartó, nagy áldozatokat igénylő munkássága teremtette meg. Ezen az úton kell haladnunk és ezt az utat választotta a Szövetség elnöksége, amikor felfutalmazás alapján folyó évi május 1-jei hatállyal a járulékokat a kereseti viszonyok tekintetbevételével havi 8-25.000 koronában állapította meg. Ezen járulékok mellett képesek leszünk tagjainknak munkanélküliség esetén a tagsági időtartam és a tagsági osztály figyelembevételével 84.000-2.000.000 koronáig terjedő munkanélküliségi segélyt elhunytt tagjaink hátramaradottainak pedig 150.000-2.500.000 koronáig terjedő elhalálozási segélyt nyújtani. Ma, amidőn az állam helyett reánk nehezedik az önhibájukon kívül munkátlanokká vált tagjainknak a fölkarolása, ezek a segélyek jelentenek valamit a bajbajutott kártársaink számára. Még távolról sem megfelelők, de ezek mértékét is megint csak a járulékok szabja meg. Magunkkal és a családunkkal szembeni kötelességünk parancsolóan írja elő, hogy a szakszervezeti járulékok emelésével emeljük a munkanélküliség és elhalálozás esetére való biztosításunk mértékét is.

Járulékok.

I. osztály	700.000 korona havi jövedelemig	8.000
II. osztály	700.000-1.000.000 korona havi jövedelemig	10.000
III. osztály	1.000.000-1.500.000 kor. havi jövedelemig	15.000
IV. osztály	1.500.000-2.500.000 kor. havi jövedelemig	25.000
V. osztály	2.500.000 korona havi jövedelem fölött	25.000

Hátralékos tagdíj 1923 december hóig bezárólag 5000 korona havonta, azontúl a rendes tagdíj fizetendő. Beiratási díj tagkönyvvel együtt 6000 korona. Tagkönyv 3000 korona.

Szövetségünk vezetősége, figyelemmel az 1922. évi rendkívüli közgyűlés megbeszélésére, a segélyeket a következőképp állapította meg:

Munkanélküliség.

I. osztály.		
1 évi betöltött tagság után	30 napon át összesen	84.000
3 évi betöltött tagság után	40 napon át összesen	176.000
5 évi betöltött tagság után	60 napon át összesen	312.000
II. osztály.		
1 évi betöltött tagság után	30 napon át összesen	120.000
3 évi betöltött tagság után	40 napon át összesen	240.000
5 évi betöltött tagság után	60 napon át összesen	400.000
III. osztály.		
1 évi betöltött tagság után	30 napon át összesen	150.000
3 évi betöltött tagság után	40 napon át összesen	300.000
5 évi betöltött tagság után	60 napon át összesen	600.000
10 évi betöltött tagság után	90 napon át összesen	900.000
IV. osztály.		
1 évi betöltött tagság után	30 napon át összesen	240.000
3 évi betöltött tagság után	40 napon át összesen	480.000
5 évi betöltött tagság után	60 napon át összesen	800.000
10 évi betöltött tagság után	90 napon át összesen	1.200.000
15 évi betöltött tagság után	120 napon át összesen	1.600.000
V. osztály.		
1 évi betöltött tagság után	30 napon át összesen	300.000
3 évi betöltött tagság után	40 napon át összesen	600.000
5 évi betöltött tagság után	60 napon át összesen	1.000.000
10 évi betöltött tagság után	90 napon át összesen	1.500.000
15 évi betöltött tagság után	120 napon át összesen	2.000.000

Elhalálozási segély.

I. osztály.		
nem jogosít erre.		
II. osztály.		
5 évi betöltött tagság után	-----	150.000
8 évi betöltött tagság után	-----	250.000

Mielőtt a kutatók a továbbhaladást folytatnák volna, az előterem leírhatatlan tömegű és szépségű kincseinek leltározásához és kihordásához fogtak. Ez a munka majdnem három hónapig tartott, úgy, hogy a sirkamra pezsétes ajtáinak fölytására csak 1923 február 17-én került sor. Először egy óriási méretű, öt méter hosszú és majdnem három méter magas, hihetetlen fényűzéssel díszített és aranyozott szekrény tűnt elő, a szarkofág-szekrény, amely a király koporsóját foglalta magában. Körül a falakon freskók, olyan élénk és friss színekben, mintha nem 3200 évvel ezelőtt, hanem tegnap festették volna a falra azokat. A szarkofág-szekrény előtt és a sirkamrából nyíló kincseskamrában megint vallási és dísz tárgyak tömege sorakozott. Többek között a halottak sakálfejű őrzőistenének. Anubisznak fölülöttestet szobra.

A szarkofág-szekrény fölnyitására csak a múlt év őszén fogtak. A szekrényen belül kisebb szekrények következtek, többszörös burkolások és a legbelső burkolat rejtette magában a király koporsóját, amely vörös homokkőből készült, oldalain szárnyas védőistenek domborműves képeivel. A szarkofág-szekrény tetejének eltávolítása után finom leplek tömege alatt végre előtűnt a holttestet tartalmazó mumiatokot heborító aranyalarc, amely tömör aranyból kifaragva, fekvő helyzetben ábrázolja a fiatalon, 19 éves korában meghalt fáraónak felsőtestét, ragyogó, nagy fekete szemekkel, vérpírosra festett ajakkal, karjait mellén keresztbefonva, egyik kezében a kampós pástörbotot a fáraói hatalom jelképét, a másik kezében a korbácsot, Ozirisznek, az alvilág istenének szimbólumát tartja.

Ezzel azután a csodálatos fáraósír minden rejtélye a kutatók szemébe tárult.

III. osztály.		
1 évi betöltött tagság után	-----	200.000
3 évi betöltött tagság után	-----	350.000
5 évi betöltött tagság után	-----	500.000
IV. osztály.		
1 évi betöltött tagság után	-----	250.000
3 évi betöltött tagság után	-----	500.000
5 évi betöltött tagság után	-----	700.000
10 évi betöltött tagság után	-----	1.400.000
15 évi betöltött tagság után	-----	2.000.000
V. osztály.		
1 évi betöltött tagság után	-----	300.000
3 évi betöltött tagság után	-----	600.000
5 évi betöltött tagság után	-----	850.000
10 évi betöltött tagság után	-----	1.700.000
15 évi betöltött tagság után	-----	2.500.000

Dr. Holler Lajos

Hosszas és kínos szenvedés után költözöködt el fölünk mindnyájunk által becsült és tisztelt jogtanácsosunk. Veszteségünk — halálával — súlyos és mély ürt hagyó, hiszen Holler Lajos nemcsak „ügyvédje” volt Szövetségünknek, de barátunk, velünk együtt érző és élő kollégánk, aki hosszú és küzdelmes éveken át — a legnehezebb időben is — férfiasan és szívósan kitartott eszméink, elveink, világnézetünk mellett.

Mily kevés a barátunk, hogy körülvagyunk véve ellenünk küzdő erővel, önmagunkon kívül ugyszólván nincs senki, aki törődne velünk s éppen ezért nehezen heverjük ki a Holler Lajos eltávózása folytán rank zudult csapatát, mert ő volt egyike azon keveseknek, aki rendelkezésre bocsátotta abban az időben tehetségét, munkaejét, egész lényét, amikor az semmiképpen sem volt halás földadat, amikor minden fórumon ellenségesen néztek velünk szembe, amikor nehezen — vagy egyáltalában nem tudtuk igazságainkat megérteni. De ő minden akadályokon keresztül, a meg nem becsült és értelmelettség árjában szinte fátylaként világitott felénk s fizikumát meghaladó erővel hirdette a jogi paragrafusok rideg igazságát, a paragrafusok holt betűiből életet lehelte s az alkalmazott jogot sikerült keserves évek robotja után, úgy ahogy, hozzáidomítani a lüktető, eleven élethez. S hogy ez sikerült, hogy a kártársaink ezrei hálásan gondolkodnak működésére, ez nemcsak az „ügyvédnek” köszönhető, de elsősorban az embernek, mert dr. Holler a jogi kérdéseket nemcsak jogszabályokból bírálta el, de mindenekelőtt a pörök szociális problémáknak tekintette. Ezt hirdette a bíróság minden fókán s így vált élettel — abban a szűk keretben, amelyben lehetséges volt a mozgás — a paragrafus, ez a helyes ut vezetett oda, hogy az általa lefolytatott sok-sok ezer pörből csak két ezrelék vált hátrányos kimenetelűvé kártársainkra nézve. Az ő nívós munkájának köszönhető, hogy a bíróságok ma már — szörvány eseteiktől eltakintva — egységes döntést hoznak a pörökben, a precedens-pörök százai értelték meg, hogy a művezetők ügyében végre tiszta helyzet alakuljon ki s megfizetett energiájának köszönhető, amíg végre akceptálta a bíróság azt az álláspontot, hogy a fölmondott állásban levő tisztviselőnek ugyanolyan javításra van igénye, mint a többieknek.

Mennyi aprólékos munka, mennyi ideget őrli energia kellett hozzá, míg a mai állapot megteremtődött.

Mily jóleső érzéssel gondolunk vissza arra az időre, amikor egy-egy sikeres precedens-pör után sugárzó arcával, boldogan mondta el nekünk az elért eredményeket. Örömmel, jókedvvel, az igazsághoz ragaszkodva — nemcsak az ellenfél felé, de a hazaforduló tagokkal szemben is — végezte fárasztó munkáját... s most már nincs közöttünk... Mily nehezen lehet elhinni.

A becsületesség, az önfeláldozás megtestesülése volt és egyesületi eszméink fanatikus szeretője. Még korágán sem szűnt meg éretünk való aggodása és onnét, a tompa világitásu, rideg kórházi szobából hányszor jött az üzenet, a tanács gondjaink közepette. S még a halálos ágyon is, a rettenetes emésztő kör utolsó heteiben sem hagyta legyünni magát, tollat fogott és megírta e lap hasábjai részére klasszikus stílusú cikkben a legújabb joggyakorlatot, az óvó, figyelmeztető írást valamennyiünk okulására.

S most már nincs közöttünk, csöndben elszenderült, itt hagyva bennünket, itt hagyva családját: feleségét, fiát, akiket tulardó szívvel szeretett. Minékünk csak egy vigaszunk van: Holler Lajost, ha el is temettük, az ő szelleme itt van közöttünk, ott van a tárgyalótermekben, ott van az irodákban s minden magántisztviselő lelkében.

Április 9-én temettük. A kártársak és tisztelők nagy száma kísérete el utolsó útjára. Szövetségünk nevében elnökünk, *Pikler Emil* kártárs, bucsuztatta és könnyező szemmel, sírva dobtunk rögtön fekete koporsójára.

A mérnök mint ipari tisztviselő.

Osztály testvérlelkünkől vesszük át az alábbi cikket, amely a sok vonatkozásban azonos magyar viszonyok mellett nálunk is kellő figyelemre tarthat igényt.

A mérnökök minden más alkalmazotti csoportnál nehezebben találják meg a szervezethez vezető utat. Nem azért, mintha a mérnökök főiskolai képzettségükkel fogva a többi tisztviselő fölé állóknak éreznék magukat, hanem oka ennek részben szakmai kiképzés szelleme, részben pedig azon különleges helyzet, amely velejárója a mérnöki hivatásnak.

A mérnök az üzem műszaki lelkiismerete, Amennyiben *üzemmérnöki* beosztása van, az ő gondja ügyelni arra, hogy a berendezések célszerűek, a termelés gazdaságos és a kész produktum minőségileg kifogástalan legyen. Ami régebben a vállalkozó földadata volt, most az ő vállaira nehezedik. Szolgáltatásának ellátása közben kiadott rendelkezései azonban semmiesetre sem szabad, hogy ellentétbe hozzák a többi alkalmazottakkal vagy munkásokkal.

Ugyanez a helyzet, ha a mérnök mint *kalkulátor* vagy *konstruktor* működik. Az egyes iparágak és vállalatok közötti kemény verseny végéreményben a mérnök rajzasztánál vagy műhelyében dől el. És abban a mértékben, amint a technika haladásának áramlatába bekapcsolódva, küzdenek, hogy vállalatuk számára a leg-egyszerűbb, legtestesebb és legolcsóbb megoldási módot találják meg, egész szellemi énjük jobban hozzákapcsolódik a vállalatához, mint bármely más alkalmazotti kategóriáé. Talán még erősebb ez a kapcsolat a *külszolgálatban* álló mérnököknél. Itt bizonyos mértékű ök, a gyártól távollevők, képviselik a vállalat műszaki színvonalát s üzleti sikerük egyformán fordul meg mérnöki tudásukon, kereskedelmi ügyességükön és a társadalmi érintkezésben való rutinjukon. A mérnöki hivatás összes formáiban egész embert kíván és a személyes felelősségnek a vállalat céljaira való latbavetését igényli. *Jogilag* azonban a mérnök szerepe az üzemben ugyszólván kivétel nélkül ugyanaz, mint a rendes ipari tisztviselőé. Sok tekintetben még rosszabbul is jár, mint más kategóriák. Mindenekelőtt jelentékeny tökélet kell tanulásba fektetnie, hogy megszerezze hivatása gyakorlásának előfeltételeit. Aránylag későn jut hozzá, hogy pénzt keressen; amellet, amíg megfelelő gyakorlatra szert tesz, legtöbbször alárendelt, szerény állással kell megelégednie. Mivel pedig a műszaki tapasztalatok gyűjtéséhez gyakori állásváltogatás is szükséges, a mérnök aránylag későn jut abba a helyzetbe, hogy az alkalmazottakat védő szociálpolitikai törvényeknek, amelyek a hosszabb idő óta egyhelyben dolgozó alkalmazottat fokozatosan védik, előnyeit élvezhesse.

Az iskola elvégzésével és megfelelő gyakorlat megszerzésével a mérnök még nem fejezte be tanulmányait. A műszaki tudomány állandóan fejlődik és arra készteti hivat, hogy kövessék őt haladásának útján. A mérnöknek meg kell szoknia, hogy a pihenésre szánt idejéből tanulásra, továbbképzésre, a szakirodalom nyomán követésére időt kell szakítania, különben elmarad és szakmájában kisebb értékűvé válik. Mivel pedig a nyilvános könyvtárak csak akkor vannak nyitva, amikor neki rendes napi munkáját kell végeznie, kénytelen a saját jövedelméből a szakirodalom megszerzésére szükséges eszközöket előteremteni. Ez a szakma tehát nemcsak több időt, de több pénzt is követel.

A modern nagyipar állandóan fejlődő munkamegosztása mellett kézenfekvő, hogy a mérnök idővel mindinkább egy bizonyos irányban specializálódik. A vállalat számára hasznaveletősége mindenesetre növekszik, viszont saját szempontjából kárt szenved, mert a specializálás a máshol való elhelyezkedés lehetőségeit megszünteti. Számos ipari területen szakmérnökre csak nagyon kis mértékben van szükség. Ha már most valamilyen okból — s ez lehet a szakmától egészen független, személyes természetű ok is — állást kell változtatnia, nem marad előtte más út nyitva, mint a kivándorlás, vagy az átgyergelés előrehaladott életkorban.

A mérnök helyzete, mint ipari tisztviselőé, amint látjuk tehát, kedvezőtlen, mindenesetre sokkal rosszabb, mint bármely más, főiskolát végzett kategóriáé. Ha egyeseknek sikerül is, egyéni szerződésekkel tűrhetőbb pozíciót biztosítani maguknak valamely üzemben — itt is a mérnök, mint a vállalat műszaki lelke, sokkal hátrányosabb helyzetben van, mint a tőkének a vállalatban helyet foglaló képviselői — mégis tagadhatatlan, hogy az iparban dolgozó mérnökök tömege nem egyénileg, hanem csakis társaival összefogva tud saját magának és az összességnek jobb életlehetőségeket teremteni.

A mérnök azonban, mint már mondtuk, nehezen hozzáférhető a szervezkedés gondolata számára. Azonkívül mindent el is követnek, hogy megakadályozzák, illetve megnehezítsék számára ezen gondolkodás módjának megvalósítását. Két-három évvel ezelőtt a mérnöknek még különleges szerep és előjogok jutottak az üzemben. A nagyipari fejlődés s a szakmához tartozók számszerű gyarapodása azonban nagyon lecsökkentette az egyes ember

Szövetségünk nyári mulatságát a kőbányai Régi Sörház összes helyiségeiben július 5-én tartjuk meg.

Jelentőségét. S mialatt a mérnök sem jogilag, sem anyagi tekintetben alig tér el — s ha igen, nem előnyére — a többi alkalmazottaktól, a régi, előjogokkal fölrüházott helyzete külső jeleinek fontartásával igyekeznek őt igen gyakran a többi alkalmazottaktól elválasztani.

Számja színvonalának emelését és munkafeltételeinek megjavítását a mérnök csak akkor tudja azonban elérni, ha az alkalmazottak egyetemességének színvonalát emelkedik, mert ez a kiinduló pontja — még ha elismerünk is bizonyos előjogokat — saját életszínvonalát javításának. Másrészt a mérnökök száma az alkalmazottak összességéhez viszonyítva csekély, számtalan vállalat között oszlik meg s azért mint külön csoportnak igen kevés kilátása lehet a sikerre. Abból a tényből, hogy alkalmazott, a mérnöknek le kell vonni a helyes következtetést és változtatni a többi alkalmazottakkal, kell kilépnie a porondra az élet- és munkaviszonyok megjavításáért.

De mi lesz akkor a mérnökök különleges kiváltságainak figyelembevételével? Nem fognak ezek az általános alkalmazotti követelésekben teljesen fölolvadni? Amely mértékben közeledünk a normális viszonyok felé, annál kevésbé kell ettől tartani. Az alkalmazottaknak finom érzékük van a fokozatok iránt saját soraikon belül és minden további nélkül sikra fognak szállni a mérnöki hivatásból folyó speciális kérdések megoldásáért, amint hogy sikra szálltak minden egyéb alkalmazotti csoport igazáért. Csak ha az ipari tisztviselőtársadalom teljes szervezett ereje lép sorompóba a mérnöki szakma helyzetének megjavításáért, amelynek magasabb képesítését mindenkor készséggel elismerte, lehet majd tényleges eredményt elérni. Az ellenérték pedig, amit a többi alkalmazottak a mérnököktől kívánni fognak, mindössze annyi lesz, hogy hasonló megértést és szolidaritást tanúsítsanak az alkalmazottak összességét érintő általános kérdésekkel szemben.

Milyen fizetést követelünk 1924 májusban.

I. csoport.

Ide tartoznak:

Kereskedelmi gyakornok, műszaki gyakornok, üzemi gyakornok, raktári őrök, üzemi őrök, laboráns, rajztáros, irattáros, fénymásoló, postai-iktató és expeditor, telefonkezelő.

Gyakorlati év	Fizetés	Gyakorlati év	Fizetés
0	1.000.000 K	13	1.606.000 K
1	1.045.000	14	1.661.000
2	1.078.000	15	1.716.000
3	1.122.000	16	1.782.000
4	1.199.000	17	1.837.000
5	1.243.000	18	1.881.000
6	1.276.000	20	1.925.000
7	1.320.000	22	2.002.000
8	1.375.000	24	2.046.000
9	1.441.000	26	2.090.000
10	1.485.000	28	2.123.000
11	1.518.000	30	2.167.000
12	1.562.000	32	2.200.000

II. csoport.

Ide tartoznak:

Számlázó, magyar gyors- és gépirónó (kezdő), bércelszámoló, kereskedősegéd 1-2 évi gyakorlattal (kisebb cégnél), műszaki rajzoló, tégla-gyári fölügyelő, segédraktárnok, utóalkuláns, expeditor, strazista, pénzbeszédő.

Gyakorlati év	Fizetés	Gyakorlati év	Fizetés
3	1.441.000 K	16	2.706.000 K
4	1.518.000	17	2.750.000
5	1.749.000	18	2.783.000
6	1.804.000	19	2.838.000
7	1.903.000	20	2.904.000
8	2.002.000	21	2.948.000
9	2.101.000	22	3.003.000
10	2.200.000	23	3.047.000
11	2.299.000	24	3.080.000
12	2.398.000	25	3.124.000
13	2.563.000	26	3.168.000
14	2.563.000	27	3.190.000
15	2.651.000	28	3.212.000

III. csoport.

Ide tartoznak:

Egynyelvű önálló levelező, magyar-német gyorsgépirónó, pénztárkezelő, nem önálló munkakörű beosztott tisztviselő, nagyobb üzlet segédje néhány évi gyakorlattal, raktárnok, művezetőhelyettes, okleveles gépész, főexpeditor, bércelszámolási revizor, kereskedősegéd nagyobb gyakorlattal, telepgondnok (kisebb üzletekben), műszaki segédkonstruktor.

Gyakorlati év	Fizetés	Gyakorlati év	Fizetés
3	1.826.000 K	15	3.321.000 K
4	2.288.000	16	3.520.000
5	2.519.000	17	3.608.000
6	2.607.000	18	3.707.000
7	2.708.000	19	3.828.000
8	2.761.000	20	3.905.000
9	2.882.000	21	4.004.000
10	2.981.000	22	4.103.000
11	3.080.000	23	4.202.000
12	3.179.000	24	4.301.000
13	3.245.000	25	4.400.000
14	3.282.000		

IV. csoport.

Ide tartoznak:

Művezető, főgépész, faktor, raktárfőnök, két-nyelvű önálló levelező, titkár, akkord- és előkalkuláns, kisebb osztály vezetője önálló kereskedelmi vagy műszaki tisztviselő, pénztáros, folyószámlavezető, okleveles vegyész, kis üzletek üzletvezetői.

Gyakorlati év	Fizetés	Gyakorlati év	Fizetés
4	2.376.000 K	15	3.850.000 K
5	2.563.000	16	3.905.000
6	2.717.000	17	4.015.000
7	2.860.000	18	4.103.000
8	3.036.000	19	4.224.000
9	3.201.000	20	4.301.000
10	3.410.000	21	4.438.000
11	3.608.000	22	4.620.000
12	3.674.000	23	4.752.000
13	3.718.000	24	4.796.000
14	3.784.000	25	4.840.000

V. csoport.

Ide tartoznak:

Mérlegkészítő főkönyvelő, főpénztáros, vámkezelő, trófer, műhelymérnök, okl. vegyész-mérnök, önálló konstruktormérnök, többnyelvű levelező, osztályfőnök, főművezető, malomgondnok, kisebb vállalatok cégvezetői és vezetői, műhelyfőnökhelyettes.

Gyakorlati év	Fizetés	Gyakorlati év	Fizetés
5	2.640.000 K	16	4.510.000 K
6	2.860.000	17	4.620.000
7	3.080.000	18	4.730.000
8	3.300.000	20	4.840.000
9	3.520.000	22	4.950.000
10	3.740.000	24	5.060.000
11	3.850.000	26	5.170.000
12	3.960.000	28	5.280.000
13	4.125.000	30	5.390.000
14	4.290.000	32	5.500.000
15	4.400.000		

VI. csoport.

Ide tartoznak:

Gyárvezető, műhelyfőnök közepgyárban, kisebb vállalatok igazgatói, közpépvállalatok cégvezetői.

3.685.000 koronától 6.072.000 koronáig.

A munkapiacról.

A kóstolót megkaptuk a szanálásból. Mondhatjuk, hogy nagyon keserű íze van. A szanálás előszele százával és ezrelével vetette ki az utcára a tisztviselőket és olyan reménytelen helyzetet teremtett a munkapiacra, amilyenre még nem emlékszünk. A bankokból és az összeroppanó tőzsdéirodákból kikerült tisztviselők tömegei rohantak meg a munkavállalókra egyébként is állandóan kedvezőtlenül alakuló munkapiacot és a mesterségesen is megszorított kereslettel igyekeztek a munkaadók a tisztviselők nyomorúságos életstandardját tovább lenyomni. Az utcára kerülő kartársaknak legnagyobb része a szervezeten magántisztviselők közül kerül ki, akik most szemléltető oktatást nyerne a kapitalisták és a munkavállalók közötti érdekellentétéről. Ezekben a kartársakban most kezd derengeni valami, megérik legalább is, hogy a mindenkori konjunktúrának majdnem pörén kiszolgáltatott alkalmazottaknak védekezniök kellene a jól megszervezett s érdekeit könyörtelenül megvédő Tőkével szemben. Kezdi sejtetni, hogy milyen hibát és bünt követtek el saját magukkal szemben, amikor rövidlátóan és elbizakodottan kivonták magukat a szervezkedés alól. A lecke keserves, de hasznos is lehet, ha a magántisztviselők végre fölismerek kötelességeiket, ráeszmélnek a ténylegesen s rendszerint a munkáltató osztályok részéről sikeresen gyakorolt osztályharc tényére s ennek a meglátásnak megfelelően hozzálátnak a védelmi front kiépítéséhez. Ha most szerveztünk — máshová hiába fordulnak a bajba jutott magántisztviselők — nem tud megfelelő segítséget nyújtani, úgy ennek nagy mértékben okozói azok a kartársak, akik soha nem gondoltak a jövőre, nem akartak hallani a szervezkedésről, a szervezetünk megerősítéséről. Anyagiilag erőssé kell tenni a Szövetséget,

hogy minden vihar közepette is menedéket nyújtson.

Részletes jelentésünket alant adjuk az állás-közvetítőnk folyó évi működéséről azzal a megjegyzéssel, hogy ez nem adhatja a magántisztviselők állásnélküliségének tükörképét, mert a közvetítőnk csak az igényjogosult tagjaink nyilvántartásával és elhelyezésével foglalkozik.

Jelentés az állás-közvetítő 1924 január—április működéséről:

	jan.	febr.	márc.	ápr.
Ujjonnan jelentkező állás-kereső	193	123	198	207
Ebből férfi	57	44	65	96
Ebből nő	136	79	133	111
Bejelentett állás	121	145	110	102
Elhelyezések száma	63	53	51	56
Elhelyezett férfiak száma	28	16	17	19
Elhelyezett nők száma	35	37	34	37

Meg kell jegyezni, hogy a legtöbb munkanélküli a bank- és tőzsdébizományi irodák elbocsátott alkalmazottainak sorából kerül ki, akik közül számosan testvérszervezetünknek, a PTOE-nek voltak tagjai.

Reflexiók a nyomdászsztrájkhoz

(Amit látunk és amit nem látunk)

Frédéric Bastiatnak fölülmulhatatlan szellemességi szabadkereskedelmi vitairata jut az eszünkbe, amikor a néhány hete kirobbant nyomdászsztrájk gazdasági jelentőségét és tanulságait mérlegeljük. Valóban, itt az ideje, hogy ez a világhírű vitairat kibővíljön egy fejezettel, amely a tőkének és munkának a háboru után előállott viszonylatát tárgyalja.

Amit látunk, az, hogy Lerongyolt Munkás azért, hogy a szanálás küszöbén életszintjét följavítsa, elment Siró Vállalkozóhoz, hogy javítsa meg bérét. Siró Vállalkozó erre ezt a követelést elutasította, amire Lerongyolt Munkás sztrájkba lépett. A mélyen megbántott Polgári Közvélemény előtt erre megjelenik Siró Vállalkozó és előadja, hogy ha elismeri is azt, hogy a munkásság életszintje az utolsó tíz évben leromlott és ha be is látja azt, hogy valamilyen „szanálásra” szükség van, hiába adja meg a Lerongyolt Munkás követeléseit, neki ezt természetesen át kell háritania, megindít egy drágasági folyamatot, amelyet végeredményben ismét Lerongyolt Munkás és sorstársai fognak megfizetni. Mert Siró Vállalkozó és az általa befolyásolt Polgári Közvélemény így okoskodik: Ha a javítás 20%, ez a nyomdai cikkek árában legalább szintén 20%-os emelést fog jelenteni. Akinek drágítanak, az tovább drágít s így ez a 20% tovább gyűrűzik, kiterjed a ruházati, élelmiszeri, stb. iparra és a Lerongyolt Munkás egy napon arra ébred, hogy életszintje 25%-kal drágultak és a vég-nélküli folyamat újra kezdődik. Inkább tehát ne adjunk semmit. — „Dobjátok ki, mert meghasad a szívem!” — mondja Siró Vállalkozó és Polgári Közvélemény buzgón asszisztál neki.

Amit nem látunk: a békében egész más arány volt munkabér és vállalkozói nyereség között. Nem vesszük észre, hogy a háboru és pénzleromlás a vállalkozói profiton kívül kitermelt egy háborus többletprofitot is. Siró Vállalkozó, aki 10 év alatt munkabérmegtakarításon jelentős összegű aranykoronákat keresett, üzemet rendbeszedte, áruraktárát kiegészítette, önmagát följavitotta. Ezért folyik a harc, erről a többletről nem hajlandó Siró Vállalkozó lemondani.

Ha Siró Vállalkozó megpróbálja egyszer az át nem háritást, ha megpróbálja egyszer lejjebb menni a békeprofitsszázalékig, megakad a kördrágulás folyamata és Siró Vállalkozó szerényebben bár, de jól megél, viszont Lerongyolt Munkásnak is egy falattal több kenyér jut.

Ez az igazság, ez az, amit nem látunk, ez az, amit Polgári Közvélemény előtt eltitkolnak, ez az, amivel a polgári sajtó hasábjain soha sem találkozunk.

Amit látunk — és amit nem látunk!

A biztosítási tisztviselőkhöz!

A múlt hó vége óta szíves vendéglátó házi-gazdái vagyunk a Biztosítási Tisztviselők Országos Szövetségének. A biztosítási tisztviselők szervezete föladata azt a reménytelen harcot, melyet a Vörösmarty-utcai helyiségek birtokért folytatott a makacs háziúrral s egyúttal megragadta az alkalmat, hogy a helyiségeinkbe való beköltözéssel a szervezetünkkel való szorosabb együttműködés alapjait megteremtse. Az öntudatos, osztályérdekeit fölismertő biztosítási tisztviselőknél kis tábora nem elegendő ahhoz, hogy egy életképes, a biztosítási tisztviselők érdekeit minden téren hatékonyan képviselő szervezetet föntartsanak. A magántisztviselőtársadalomnak ez a csoportja a különállásával nem szolgálja sem magának, sem az összességnek az ügyét. Az erők összefogására, központosítására van szükségünk, hogy meg tudjunk felelni a ránk háruló kötelezettségeknek. Ez a fölismerés hozza közénk a biztosítási tisztviselőket s ez a fölismerés kell, hogy az első lépés után a határozottabb és fontartás nélküli együttműködés felé vigyen bennünket.

A közösen reánk háruló nagy föladatak elvégzésére és közös nagy céljaink elérése céljából létesített szorosabb szövetkezésünk alkalmából e helyről is a legmelegebb testvéri szeretettel üdvözlőjük otthonunkban a biztosítási tisztviselőket.

A Biztosítási Tisztviselők Országos Szövetsége ezúton is közli tagjaival, hogy helyiségeit a Magyarországi Magántisztviselők Szövetsége (IV. Eski-tér 5. I. 3.) otthonába helyezte át. A Szövetség tagjai a tagsági igazolványok fölmutatása ellenében igénybevehetik a magántisztviselők szervezete által nyújtott összes kedvezményeket. Igénybevehetik tehát díjmentesen az 1500 kötetes, modern, gondosan összeállított könyvtárat, a különféle szükségleti cikkeket a napiárnál olcsóbban forgalombahozó beszerzési csoportot, a féláron kiszolgált borbély- és manikűrüzemet, az olcsó ebédet és vacsorát szolgáló menzát, a kedvezményes fürdőjegyeket stb. A Szövetség tagjai igénybevehetik a Magántisztviselők Szövetségének jövedelmét és állásközvetítőjét is. A jogvédelmet szerda kivételével naponta d. n. 6-7 között lehet igénybevenni az 5-ös számú szobában. Az állásközvetítés az állásnélküliek részére naponta d. n. 10-11 között, az állást változtatni óhajtok részére pedig szerda kivételével naponta d. n. 5-7 között áll rendelkezésre, ugyancsak az 5-ös szobában. A tagsági igazolvány fölmutatása minden esetben kötelező, s tagsági díjakkal hátralekös tagok nem vehetik igénybe a föntjelzett szolgáltatásokat.

A Biztosítási Tisztviselők Országos Szövetsége, hogy tagjainak többet tudjon nyújtani, hogy az önbizalmukon kívül bajbajutott tagjait anyagilag is támogatni tudja, kénytelen a járulékokat emelni. Május elsejétől havi 500.000 korona fizetésig 5000, ezen fölül még mindig tulajdonosny, a 8000 koronás csak érinti a magántisztviselők legalacsonyabb járulékát, ahol azonban a tagok zöme 10-15.000 koronás járulékot fizet s a legmagasabb osztályban már 25.000 korona a havi járulék. A magántisztviselők szervezete a fönti járulékoknak megfelelően tagjainak a tagsági osztály és a tagsági időtartam arányában igen figyelemreméltó állásnélküli és elhalálozási segélyt biztosít. A biztosítási tisztviselőknél is törődni kell a jövőjükkel s hogy nagyobb mértékben tudjanak eleget tenni ezen a téren reájuk háruló kötelezettségeknek, a tagsági járulékot arányba kell hozni ezekkel. Az eddiginél nagyobb áldozatokat kell hoznunk, mert a magánalkalmazottak összességét fölfelelő, hatalmas és teljesíthető szervezethez az alapjait csak a mindnyájunk fokozott és áldozatkész munkásságával tudjuk megteremteni.

Könyvelői értekezletek.

Múlt számunkban közölt azon fölhívásunkat, mellyel a könyvelőket április 7-ére előkészítő értekezletre hívtuk össze, nem várt nagy sikere volt. Mintegy 150 könyvelő gyűlt össze a Szövetség helyiségeiben, mutatván azt, hogy megértik annak a szükségét, hogy a változott gazdasági viszonyok folytán fölvetődött új problémákat megbeszéljék.

Az értekezleten Baján Gyula kartárs elnök és Pollák Ferenc kartárs volt a napirend előadója. Vázolta azokat a körülményeket, amelyek arra indították a Szövetséget elnökségét, hogy a könyvelőket összehívja. Rámutatott arra, hogy az értekezlet célja kettős megbeszélni azokat a módokat, amelyek mellett a könyvelők továbbképzése megszervezhető, másrészt a jobb életföltételekért megindítandó küzdelem szempontjából a könyvelők a Szövetség kebelén belül jól megorganizálандók. Közölte, hogy az elnökségnek szándékában áll egyrészt a Szövetség tagjai között meglévő, más oldalról kívül álló szakérőkkel előadás-sorozatot indítani azokról a problémákról, amelyek a könyvelőket ma legjobban érdeklik, úgy mint: forgalmi- és fényüzési adó, kereseti-

és társulati adó, deviza- és takarékkorona, valamint aranykönyvelés stb.

A vitában fölszóvalók nagy örömmel üdvözölték az elnökség ezen lépését és elhatározták, hogy a továbbiak megbeszélése céljából egy háromtagú bizottságot választanak, melynek tagjai lettek: *Berczel Sándor* (Hoffmann és Pásztor), *Hegedűs Sándor* (Magyar Nitrogén-gyár) és *Rudas Marcell* (Hoffmann és Rosenfeld). A könyvelői értekezletek napjaul pénteket választották.

Az első előadást április 11-én *Pásztó S. Milán* kartárs tartotta „Társulati adómérleg” címmel. Az előadást széleskörű vita követte.

A második előadást április 25-én volt, melyen ismertették a Társulati adótörvényt. Ezen előadást május 2-án vita követte.

Május havi előadásaink tárgya a forgalmi adó és az aranykönyvelés lesz.

Könyvelők! Minden pénteken este 7 órakor a Szövetség helyiségeiben összejövetelet tarunk! Mindenki legyen ott a saját érdekében.

A háború alkonya?

Nicolai professzornak, a kiváló német tudós-nak, még a háború alatt megjelent „A háború biológiája” című nagy föltűnést keltett munkájában van egy fejezet, amelynek címe „Gigantbanásia” (tömeghalál). Ennek a joggal szenzációs munkának erre a fejezetre annyival is inkább kell és érdemes fölhirni a figyelmet, mert dr. *Nicolai* nemcsak nagytekintélyű szaktudós, hanem éles szemmel ismeri föl mindennemű förténés összefüggésének nagy vonalait.

„A „Gigantbanásia” kifejezés alatt — írja *Nicolai* professzor — a természetben kifejezésre jutó önszabályozás elvét kell érteni, amely egyike a földünk őstörténetét kutató palaeontológia legfontosabb tételeinek. A régi esontmaradványok azt mutatják, hogy minden szilárd vízszel bíró állatfajta (kivéve tehát az épen ezért soha ki nem pusztuló rovarokat) évezredekig fejlődik, nő s amikor már nagy és látszólag mindenható, hirtelen kihal. Ez megdönhetően tény. A háború nagyra-növekedésében is ezért van némi vigasztaló. Mielőtt természet halállal kimúlva valami, előbb nagyra-növekszik, eléri fejlődésének határát. Németországban például az emberek nem veszték ki, hanem kipusztult a mammut, a bölény, a medve és a farkas. A természetben mindig csak az hal meg, ami nagy. Azonban mindennek, ami nagy, meg kell halni, mert a természet kérelhetetlen törvénye arra kényszeríti, hogy növekedésében túllépje fejlődésének szélső határát. Az istenek alkonya gondolatának ez a természettudományilag könnyen fölfogható és mégis rejtélyes, mély jelentősége. Az istenített háború is hatalmának tetőpontján fog a porba omlani és azt hiszem, aki elfogulatlanul vizsgálja a mostani háború képeit, sok mindent lát, ami a háború közeli lehanyatlását hirdeti... A hadvezér már elhagyta a csatateret és elhagyta végül a katona is: az egyik a villában ül, a telefon mellett, a másik a lövészárók résein kimelel. Mindenki benn önkéntelenül merül föl a gondolatra, hogy a harctér maga szinte mellékes lett.”

A legújabb idők találmányai a „tudományos” hadviselés eszközei terén, ezt a sejtést már annyira megerősítik, hogy a legközelebbi háborúban a harctér talán egyáltalában nem játszik majd szerepet, hanem a frontok mögött a városok ellen intézett gáztámadások döntik el a harc kimenetelét. Mária szállóigévé vált: a legközelebbi háborúban az egyetlen biztos hely a lövészárók lesz.

Egy léssel megint előbbre vagyunk. Egy angol tudós, *Grindell Mathews* új találmányának, a „halálos sugár”-nak híre járja be a világot. Ezzel a sugárral, hirtelen, óriási távolságokról meg lehet állítani motorokat (röptelgőpeket), föl lehet robbantani műnicioraktárakat, meg lehet ölni vagy harképtelenné lehet tenni embereket. Annnyival veszedelmesebb ez a fegyver, mert a sugarat tetszés szerint lehet egyetlen pontra, vagy sok kilométeres fölületre irányítani.

A tudomány persze nyomban hozzálát majd védőeszközök föltalálásához és bizonyára csinnál is ilyeneket. A hadviselés azonban mindig költségesebb és végül olyan nehézkes lesz, hogy *Nicolai* reménye talán hamarabb valóra válik, mint magunk is hinnők. A háború akkor a saját nagyságába, a lehetőségek döbbenetes voltába önként bele. A háború nem lesz többé alkalmas viszálykodások elintézésére, mint az olyan túlságos finoman megszerkesztett gép, amelyet azért nem lehet használni, mert nagyon is drága és kockázatos. Ami azonban a hadviselés eszközeinek ezen nyilvánvaló és szemünk előtt lejátszódo fejlődése mellett leginkább alkalmas arra, hogy a nemzetlétre káros békés elsimitásának útját egyengesse, az a körülmény, hogy minden háborus akarának egyszer meg kell torpanni azon a ponton, amikor minden háborus uszító kénytelen lesz belátni, hogy győzelem többé egyáltalában nem lehetséges, mert előbb minden s föként önmaguk a pusztulás áldozatává válnak. A „halálos sugár” s a hasonló találmányok ehhez a pillanathoz visznek bennünket közelebb.

A létminimum április 30-án.

Április elején az élelmezésnél árcsökkenés mutatkozott. Ez az árcsökkenés azonban csak néhány napig tartott és április 4-ike óta lassu, de fokozatos áremelkedés következett be és ez az emelkedés kihatótt minden, a család ellátásául szolgáló árucikkre. Az április havi drágulás következtében a tisztviselőcsalád létminimuma 3.559.492.24 koronáig emelkedett. A létminimumnak ez az emelkedése ugyancsak 5.72%-os drágulást jelent, ha azonban ezt az 5.72%-os drágulásnak megfelelő fizetésjavítást a mindenkori fizetéshez viszonyítják, akkor az indexeszerű fizetést „élvező” tisztviselő a drágulásnak csupán egy hányadát kapja. A valószínű drágulásnak megfelelő összeget akkor kapná kézhez a tisztviselő, ha május 1-én áprilisi fizetése helyett 192.778.44 koronával több pénzt kapna kézhez. Életszínvonalában pedig ebben az esztendőben csak akkor nem következett volna be eszkökenés, ha május elsején legalább 2.803.638.04 koronával kapott volna több pénzt kézhez, mint ezévi január elsején. Ez esetben életszínvonala stabilizálódott volna a január elsejei életszínvonalhoz, illetve a január elsejei nyomorhoz. Életszínvonalának emelkedés akkor következett volna be, ha az összeszerű drágulásból kivül egy külön összeget kapott volna kézhez életszínvonaljavítás címen.

Az e havi drágulásra vonatkozó részletes adatok fölcsoportjait a következőkben adjuk:

Az a központi vásárcsarnok jelzése szerint:

	1914 VII/31	1923 IV/30	1924 IV/30
a) Élelmezésnél	90.79	67.190.05	1.485.866.75
b) Tüzelés és világ.	15.03	7.629.38	250.872.36
c) Háztartási cikkn.	13.67	9.260.80	274.032.—
d) Ruházkodásnál	30.33	35.216.65	666.333.33
e) Lakásnál	68.99	566.85	130.600.80
f) Egyéb szükséglet	61.81	21.184.—	751.787.—
Összesen:	280.62	141.047.73	3.559.492.24

Az egyedülálló férfi- és női tisztviselő létminimuma

április 30-ig 2.527.319.52 koronára emelkedett. A drágulás az egyedülálló tisztviselőt 8.94%-kal érintette, amint az a következőkben kitűnik:

	1914 VII/31	1923 IV/30	1924 IV/30
a) Élelmezésnél	45.39	33.595.02	1.114.400.05
b) Tüzelés és világítás	12.53	7.029.38	221.872.36
c) Háztart. szükséglet	6.84	4.650.40	137.016.—
d) Ruházkodásnál	10.11	11.738.88	222.111.11
e) Lakásnál	40.—	566.85	130.000.—
f) Egyéb szükséglet	5.81	19.476.—	681.920.—
Összesen	126.68	77.036.53	2.527.319.52

Ez adatok szerint az egyedülálló tisztviselő életföntartási költségei 8.94%-kal emelkedtek. Ahhoz, hogy fizetése ezzel a költséggel arányban legyen, május elsején 207.453.98 koronával több pénzt kellett volna kapnia, mint április elsején.

Gál Benő.

Országos szakszervezeti értekezlet.

Az a feneketlen nyomoruság, amelynek bennünket áldozatul vetettek oda s amelynek enyhítésére az illetékes tényezők a legcsekélyebb hajlandóságot sem mutatják, arra kényszerítette a Szakszervezeti Tanácsot, hogy a kötelezőbe tartozó szakszervezetek küldötteit rendkívüli értekezletre hívja össze. Az értekezlet célja az volt, hogy teljes leplezetlenséggel a nyilvánosság elé tárjuk sebeinket, rámutassunk azokra a veszedelmekre, amelyek egy rideg osztályvonzás által diktált hérpólitika következményeként úgy a munkásságot, mint vele együtt az egész országot az elpusztulásba sodorták és egyúttal újból megjelöljük azokat a módozatokat, amelyek segítségével ezek a veszedelmek elkerülhetők volnának.

Az értekezlet előadója, valamint a hozzászóló is a legélesebb kritikával illették a kormányzat és a munkáltatók magatartását s az elkéserebb ez a fegyver, mert a sugarat tetszés szerint lehet egyetlen pontra, vagy sok kilométeres fölületre irányítani.

A magyarországi szakszervezetek 1924 március 30-án tartott országos értekezlete köteletségének tartja, hogy a legteljesebb nyíltsággal rámutasson arra a nyomorra, amelyben az ipari és mezőgazdasági munkások, tisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak élnek és azokra a veszedelmekre, amelyek a dolgozó tömegek nyomora következtében az ország gazdasági életére kihatnak.

Az országos értekezlet megállapítja:

1. hogy Magyarország dolgozó: munkások, tisztviselők, kereskedelmi alkalmazottak soha olyan nyomorban nem éltek, mint ma;
2. hogy a munkásság nyomorát a kormány gazdaságpolitikája és a munkaadók bérpolitikájára idézte elő;
3. hogy a magyar hivatalos politika végeredményben egyik fő oka az ország gazdasági élete lezüllesztésének;
4. hogy az összesugorodott munkabér a kalkulációs megszünt tényező lenni és a bér folytonos eszkökenése a vállalati haszon állandó emelkedését és a kizsákmányolás fokozását jelenti.

A könyvtár

A könyvtár forgalma az 1924. évben tetemesen megnövekedett. A taglétszám 205-tel emelkedett, ami a múltévi tagszaporulatnak felét teszi ki négy hónap alatt.

Természetesen ezzel a kivett könyvek száma is nőtt, úgy hogy a napi forgalom 4-500 könyv körül ingadozott, s kulminációját március 10-én érte el, addig még soha elő nem fordult 613 könyvvel.

Részletes kimutatásunk a következők:

Január	9068 drb
Február	8849 "
Március	10464 "
Április	9498 "

Igen szép számmal járultak hozzá kartársaink is a könyvtár gyarapításához, miért köszönhetünk ezúton nyívanítjuk. Könyvet adtak a következők:

Dr. Sárkány Erzsébet	4 drb
Denz Anna	2 "
Freund Klára	1 "
Freund Aranka	2 "
W. E.	8 "
Kovács Augusztó	1 "
K. V.	3 "
Baneth Sári	1 "
Pázmány Pál	1 "
Hahn Gyula	2 "
Heine Vilmos	1 "
Pogány Tivadar	2 "
Laszky Regina Mária	4 "
N. N.	8 "
Goldberger Adolf	3 "
Ruth Pálné	3 "
Nagy Teréz	1 "
Dr. Balassa József	2 "
Pettő Lajos	14 "
Király Pál	15 "
Összesen	83 drb

Reméljük, hogy e kartársaink példáját számosan fogják követni, s mindenki talál majd módot arra, hogy könyvtárunk fejlesztéséhez könyvvel hozzájáruljon.

Azokat a kartársakat, akik a könyvtárt igénybevenni óhajtják, nyomtatékosan fölkerjük, hogy tagsági igazolványukon kívül, állandó lakhelyüket igazoló okmányt (rendőrségi bejelentőlapot) hozzanak magukkal, mivel más-kép nincs módunkban őket fölvenni tagjaink sorába.

Vidék.

A szolnoki helyi csoportunk a viszonyokhoz mérten nagyon szép fejlődést mutat. A csoportnak végre sikerült helyiséget szerezni, ahol megnyithatta az egyesületi irodát, fölállíthatta a könyvtárt és megkezdheték a kartársak az intenzív szervezkedési propagandát. Erre a munkára igazán nagy szükség van, hiszen a szolnoki kollégák között még nem ritka az olyan, akinek fizetése az aranyparitás 20%-át teszi ki. Áprilisban a helyzet némileg javult, de távol vannak attól a „fizetési nívótól”, amely itt Budapesten van. A munkanélküliség Szolnokon is erősen érezteti hatását.

A csoport április 6-án tartotta meg tisztújító közgyűlését. Az évi beszámolót Horváth tiktár kartársunk tartotta meg, a fölmentvény megadása után a tisztikar és választmány a következőképp alakult meg: Elnöki állás betöltetlen maradt. Aelnökök: Ürögdi Sándor és Hirschl Lajos, tiktár: Horváth Lajos, jegyző: Altmann Sándor, pénztáros: Blau László, könyvtáros: Balassy György, háznagy: Acsai Ödön, ellenőrök: Polgár Mária és Halász József. Választmány: Agócs Gyula, Heilig Mária, Friedvalszky Jenő, Kormos Jenő, Stern Sámuel és Nádor Imre. Választmányi póttagok: Lévy Béla, Zoldán Salamon és Friedmann Sándor. A választmány és tisztikar megválasztása után Horváth Lajos kartárs a következő határozati javaslatot terjesztette elő: „A M. Sz. szolnoki csoportja tudatában a magántisztviselők nehéz helyzetének, fölkeri budapesti központját, hogy a magántisztviselői jogszabályok, a nyugdíjbiztosítás és az indexrendszer törvénybeiktatását a rendelkezésére álló eszközökkel forszírozza.” (Erre vonatkozólag utalunk újabb akcióinkra, amelynek homlokterében áll a nyílt levelünk a nemzetgyűléshez.)

Az új vezetőség munkája elé óriási föladatak

hárulnak, de azt hisszük, hogy mindannyian helyzetük magaslátán állanak és tudják kötelességüket. Mi a magunk részéről sok sikert kívánunk munkájukhoz.

A komoly munka mellett a fiatalság gondoskodik a tagok szórakoztatásáról is és ezért a csoport május 10-én háziestélyt rendez műkedvelői kabaréval egybekötve.

Miskolci helyi csoportunk rövid fönnállása óta több mint 200 tagot számlál és a fejlődés ütemes menetben bontakozik ki. A vezetőségi tagok fáradhatatlan agilitása folytán a tagok száma napról-napra szaporodik és a szervezeti élet is bensőségesebb lett. Könyvtárunk a legújabb irodalmi termékeket foglalja magában és a tagok sűrűn veszik igénybe.

Május hó 25-én, vasárnap taggyűlést tart a csoport, amelyen a központot Kéthly Anna aelnökünk és Gáspár Árpád tiktár kartársak fogják képviselni.

HIREK.

Könyvelők figyelmébe!

Folyó hó 9-én, pénteken este pont 7 órakor Akos Géza, a Magyar Fém- és Lámpaárugyár főkönyvelője tart előadást „Aranykönyvelés és devizakönyvelés” címen. Kérjük a kartársak tömeges megjelenését.

Tagjaink téli tüzelőszerrel való ellátása részletfizetésre. Ismerve azt a nagy nehézséget, amit ősszel a tüzelőszer beszerzése okoz, ez arra készítetett begyűlést, hogy segítségére siessünk némiképp tagjainknak. Ez már azért is szükséges, mert mentésinténi kell magunkat a kis mennyiségben való fa- és szénvásárlás méregdrága áraitól. Minden tagunknak nagy könynyebbség, ha havonta 2 métermázsza fa árát kell kifizetnie, mintha egyszerre tudul rá egy nagyobb összeg kifizetésének a terbe. Eppen ezért az alábbi föltételek mellett szállítunk szeptember elején fát és szenet:

A részletfizetésre való vásárlás a jelen esetben nem más, mint részletekben való vásárlás. Valaki például befizet május hó elsején 108.000 koronát (tehát 2 métermázsza fa vételárát), június hó elsején ismét befizeti 2 métermázsza tűzifa akkori napiárát és ha minden hó elsején szeptember 1-ig befizeti 2 métermázsza fa vételárát, úgy szeptemberben az illető kap házhhoz szállítva és pincébe lerakva 10 métermázsza száraz, aprított tűzifát.

A mindenkori napiárak az árvizsgálóbizottság által állapítottak meg és tagjaink ebből kedvezményt kapnak; a mai napon érvényben levő megállapított ár 54.400, tagjainknak 53.600 korona.

A legkisebb tétel, amit házhhoz szállítva adunk el, 10 métermázsza.

Akinek téli szükséglete 15 métermázsza fa és 15 métermázsza szén, befizeti 5 hónapon át havonta 3 métermázsza fa és 3 métermázsza szén vételárát május hónaptól kezdve és szeptemberben 1 fuvarban megkapja a kifizetett 30 métermázsza tüzelőszerét.

A befizetés történetik egyenlőtlen részletekben is, de lehetőleg elseje és negyedike között. A befizetés Szövetségünk pénztáránál történik nyugta ellenében, a nyugtán a befizetett összeg kivül az áru mennyisége is szerepel.

A Szövetség étkezéje egész nap nyitva van. Déli étkezés 12 órától 1/4 óráig. Május 1-től az előfizetési árak a következők. I. déli vagy esti teríték: leves, sült körettel vagy főzelékkel, tészta vagy sajt, 10 napra 100.000 korona. II. teríték (csak déli étkezésre): leves, főzelék feltéttel és tészta 10 napra 80.000 korona. Ebéd- és vacsorajegy 10-40 napra váltható. A 10 napos jegy 30 napig bármikor, a 40 napos 60 napig bármely nap érvényes. Az esetleges áremelkedés az előfizetést nem érinti. Az étkezéket csak tagjaink s azok hozzátartozói látogathatják.

Május 3-án volt a Szövetség évadzáró táncestélye, mely a teljes siker jegyében folyt le. Ez alkalommal nem mulaszthatjuk el, hogy köszönetünket ne fejezzük ki Hermann Gyula kartársnak, kinek agilitása, szervezőképessége és ügyesretete mozdította elő ezen barátságos összejövetel sikerét. Különben Hermann kartárs vezette egész éven át a táncanfolyamot is s ezen pozícióval járó súlyos munkát a legnagyobb önzetlenséggel végezte el.

Szövetségünk jogtanácsosa — szerda kivételével — minden nap este 6-7 óra között áll a

tagok rendelkezésére egyesületi helyiségünkben.

Kézimunkatanfolyam. Szövetségünk helyiségében Thésa-kézimunkatanfolyamot rendezünk május hó 10-től. A tanfolyam hathetes tartamu és a tandíj 60.000 korona. A tanfolyamot este 7 órától tartjuk meg. A munkanélkülieknek és a tagok hozzátartozóinak részére délelőtti kurzust rendezünk 11 órai kezdettel. Bővebbet a Szövetség pénztáránál, ahol be is lehet iratkozni.

Szövetségünk borbély- és manikűrüzeme mindennap déli egy órától van nyitva. Árak a kinti árak 50%-a.

Beszerzési csoportunk nyitva van naponként délután 4 órától.

Nyári mulatságunk rendezői minden péntek este 7/8 órakor jönnek össze. Ugyanakkor jelentkezzenek azok, akik a rendezésben részt óhajtanak venni. Ehelyütt kérjük a kartársakat, hogy segítsenek a mulatság részére tombolatárgyakat szerezni. Az erre vonatkozó gyűjtőívek rendelkezésre állnak.

Sportcsoportunk és a vigalmiak a péntek esti összejöveteleket május 16-tól kezdve — szép idő esetén — a városligeti tejszarnokban tartják meg.

Helyi csoportjaink elszámolása március hóról:

Felsőgalla-Tatabánya	154 drb tagdíj	861.300 K
Miskolc	133 " "	527.579 K
Szeged	22 " "	120.000 K
Szolnok (rég. bizom. elszámolás)	87 " "	841.760 K

Nem számolt el: Debrecen, Nagykanizsa, Szombathely.

„Mig az állam megél a szegények adójából, minden rendben van. Mihelyt a gazdagokhoz nyul, el van veszve. Kiderül róla, hogy jogokat sért, tönkreteszi az ipart, a kereskedelmet. Minden polgár megveti.”

(Anatole France.)

IRODALOM

Jack London: Vaspata. Egy amerikai munkászéper naplóját adja Jack London ebben az izgalmas és érdekes regényében. Valóságos látnoki mű. 1907-ben írta s a regény eseményei Amerika földjén játszódnak le 1913 és 1918 között; tehát hét évvel írta a világháború kitörése előtt s megjövendöli benne a világháború eseményeit s azokat a nagy társadalmi harcokat írja le, amelyek azóta Oroszország földjén is lejátszódtak, s amelyek Amerika életét is mind-egyre jobban fenyegetik. A regényben elénk állítja Amerika összes társadalmi, politikai és gazdasági erőit, amelyeknek összeütkezéséből és harcából születik meg a jövő társadalmi: az embertestvériség alapján nyugvó Világ Egyesült Államai, amelynek tagjai úgy tekintenek vissza jövendő évszázadok látlatából a mi jelenkori világunkra, mint valami rémes álomra, amely talán nem is volt igaz. — A regényt Mészáros Zoltán fordította magyarra. Kapható a Népszava-könyvkereskedésben (VII, Erzsébet-körút 35) és a szervezeti árusoknál. Ára szervezett munkásoknak 15.000 korona.

„Mit és hogyan tanuljunk.” Ez a címe annak a füzetnek, amelyet Szentirmay elvtárs, az oktatásügyi bizottság megbízottja írt abból a célból, hogy a tanulmánygyógymunkásokkal megismeresse, miként kell és miként lehet önképzés útján mindazokat az ismereteket elsajátítani, amelyekre a modern munkásmozgalmakban élő és ott működő egyéneknek szükségük van. A füzet kiterjed a tudomány minden ágára, foglalja a szónoklatot, történelem, földrajz és fogalmazás kérdéseivel is. Ugy véljük, hogy ez a füzet rendkívül nagy értékű hézagpótló munka és nemcsak a tanulmánygyógymunkásoknak kell ezt megszerezni, de minden könyvtárban nagy szolgálatot tesz a könyvtárt használóknak. A füzet a Népszava-könyvkereskedésben és a szervezeti árusoknál kapható.

Rudyard Kipling: Vitéz kapitányok. Az Északi-óceán halászáinak pompás életleírásába szövődik bele egy milliómilliomos elkényeztetett fiának élettörténete. A tengerben esik, honnan a halászok mentik ki. Az új környezetben maga is megtanulja a munkát s annak értékét. Az érdekes regényt Bartos Zoltán fordította magyarra. Kapható a Népszava-könyvkereskedésben (VII, Erzsébet-körút 35) és a szervezeti árusoknál. Ára szervezett munkások részére 13.000 korona.

Felelős szerkesztő és kiadó: Kertész Miklós. Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Eskü-tér 5, I. em., 3. szám alatt.

Világosság-könyvnyomda rt., Budapest VIII, Conti-utca 4. Műszaki igazgató: Deutsch D.